

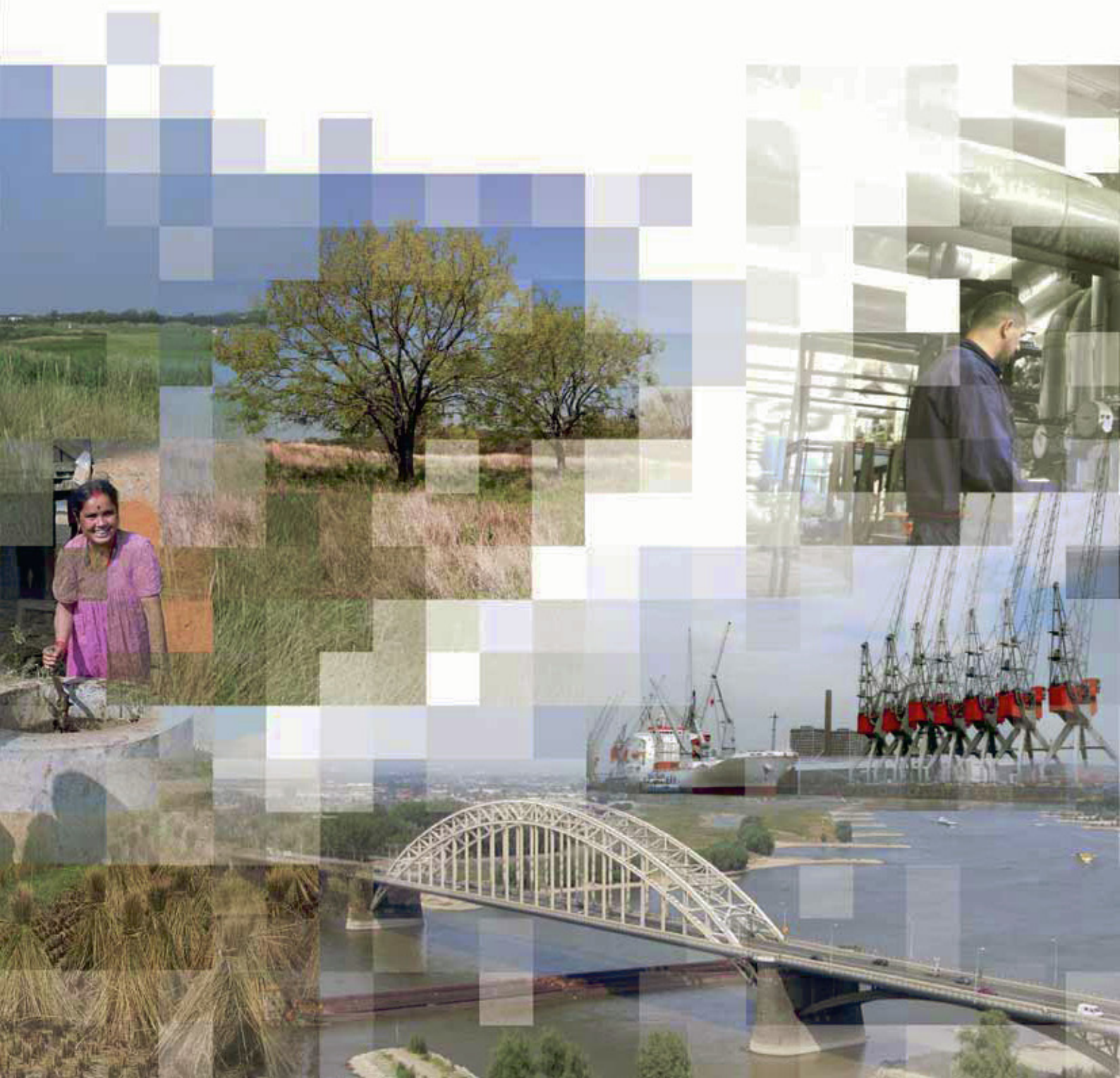

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Bergwijkpark te Diemen

Advies over reikwijdte en detailniveau
van het milieueffectrapport

18 december 2013 / rapportnummer 2860-23

1. Hoofdpunten van het MER

De gemeente Diemen wil het gebied Bergwijkpark Noord herontwikkelen van een hoofdzakelijk kantorenlocatie naar een gemengd woon- en werkgebied met voorzieningen en een groene uitstraling. Voor de besluitvorming over het bestemmingsplan wordt een procedure voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) doorlopen omdat onder meer de bouw van circa 4.250 woningen ruimtelijk mogelijk wordt gemaakt.

De Commissie voor de m.e.r. (hierna 'de Commissie')¹ beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport (MER). Dat wil zeggen dat voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming het MER in ieder geval een beschrijving en onderbouwing moet bevatten van:

- de behoefte aan de geplande stedelijke functies;
- het voornemen met kaartmateriaal. Geef daarbij ook inzicht in de fasering;
- de leefomgevingskwaliteit in het plangebied vanwege milieugevolgen door het voornemen en activiteiten in de nabije omgeving. Ga daarbij specifiek in op geluidbelasting, luchtkwaliteit en externe veiligheid (weg- en railverkeer en industrieterrein Verrijn Stuart).

Besluitvormers en insprekers lezen in de eerste plaats de samenvatting van het MER. Daarom verdient dit onderdeel bijzondere aandacht. De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER.

In de volgende hoofdstukken beschrijft de Commissie in meer detail welke informatie het MER moet bevatten. De Commissie bouwt in haar advies voort op de uitgebreide notitie Reikwijdte en Detailniveau (R&D). Dat wil zeggen dat ze in dit advies niet ingaat op de punten die naar haar mening in de notitie R&D voldoende aan de orde komen.

2. Achtergrond en besluitvorming

2.1 Achtergrond/ nut en noodzaak

In de notitie R&D is aangegeven dat de voornaamste aanleiding voor de herontwikkeling van Bergwijkpark de leegstand van de kantoren in het plangebied is. Het gebied is daardoor in een negatieve spiraal terechtgekomen. Het plan is om het gebied te herontwikkelen tot een multifunctioneel woon- en werkgebied. Wonen, leisure (vrijtijdsbesteding) en werken worden daarbij gemengd met het doel om een prettig woon- en leefklimaat te creëren.

¹ De samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via www.commissiemer.nl onder 'Advisering' of door in het zoekvak het projectnummer in te geven.

De Commissie adviseert om in het MER aan de hand van de Ladder van duurzame verstedelijking de behoefte/ nut en noodzaak van *alle* stedelijke ontwikkelingen te onderbouwen. Maak voor het onderdeel woningbouw gebruik van regionale woningbouwprognoses en -afspraken voor de Provincie Noord-Holland en de Stadsregio Amsterdam. Betrek hierbij ook de ontwikkeling (of juist stagnatie) van woningbouwprojecten op dit moment in de regio. Onderbouw van daaruit, en eventueel andere perspectieven op de regionale en lokale woonmarkt, ook de beoogde types woonmilieus (zie ook paragraaf 3.1 van dit advies).

2.2 Beleidskader

Geef in het MER aan welke wet- en regelgeving en welk beleid relevant is voor de herontwikkeling van Bergwijkpark. Beschrijf welke randvoorwaarden en uitgangspunten hieruit voortkomen en wat de consequenties voor (onderdelen van) het voornemen zijn.

Ga daarbij, naast de in bijlage 1 van de notitie R&D, genoemde stukken in ieder geval in op de documenten over de plancapaciteit van de Provincie Noord-Holland en Stadsregio Amsterdam.

Bespreek ook hoe in het gebied met het gemeentelijke duurzaamheids- en klimaatbeleid wordt omgegaan. Ga in het MER in op de hoofdpunten uit de Watertoets.

3. Voorgenomen activiteit en alternatieven

3.1 Voornemen

Het voornemen, gebaseerd op het Masterplan, is globaal beschreven in de notitie R&D. Werk het voornemen verder uit in het MER zodanig dat de milieugevolgen daaruit zijn af te leiden. Ga daarbij uit van de maximale mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt inclusief flexibiliteitsbepalingen.² Neem in ieder geval in beeld en beschrijving het volgende op in het MER:

- de bebouwingvlekken uitgesplitst naar functie (wonen, voorzieningen e.d.), milieu en dichtheid (bouwhoogte);
- de ontsluiting van het gebied per auto, openbaar vervoer, alsmede de ontsluiting voor fietsers, c.q. de langzaam verkeersroutes;
- de samenhang tussen de stedenbouwkundige opzet en de nabijheid van twee NS-stations en twee metrohaltes;
- de gekozen oplossing voor het parkeren (aantal plekken, soort);
- de structuur van groen en water (waaronder de waterberging).

² Wijzigingsbevoegdheden, uitwerkingsplichten en afwijkingsmogelijkheden.

Tijdens het locatiebezoek³ is aangegeven dat er met uitwerkingsplichten zal worden gewerkt in het bestemmingsplan. Het is daardoor lastiger om de uiteindelijke invulling te bepalen die de maximale mogelijkheden van het plan biedt dan bij eenduidige eindbestemmingen. De Commissie adviseert om uit te gaan van een representatieve invulling van de maximale planologische mogelijkheden van het bestemmingsplan. Uitgangspunt daarbij is dat alle bestemmingen volledig worden benut. Bij de invulling van deze bestemmingen mag vervolgens uit worden gegaan van onderbouwde aannames voor de bebouwings- en gebruiksmogelijkheden.

Het is belangrijk om de aannames voor de invulling van de bestemmingen inzichtelijk te maken en te onderbouwen omdat zij bepalend zijn voor de milieueffecten. Onderbouw daarvoor in het MER o.a. welk type woon- en werkmilieu het gebied zal krijgen (zie ook paragraaf 2.1 van dit advies). Het type woon- en werkmilieu bepaalt immers onder meer de mobiliteit, de dichtheid per hectare van de woningen de behoefte aan voorzieningen, waaronder het aantal parkeerplekken en daarmee de milieueffecten door het voornemen.

De Commissie adviseert om zo nodig voor de onderbouwing met varianten op de representatieve invulling van de maximale planologische mogelijkheden te werken zodat de milieueffecten niet te beperkt worden ingeschat. Het beschrijven van varianten is alleen van belang indien ze onderscheidend zijn ten aanzien van milieueffecten.

3.2 Consequenties van fasering

In de notitie R&D staat dat rekening wordt gehouden met een gefaseerde uitvoering van de voorgenomen activiteit, inspelend op de ontwikkeling van de vraag naar woningen. Wanneer de (lokale, regionale) vraag naar woningen tegen zou vallen, kan het aantal woningen uiteindelijk lager uitvallen dan de maximale mogelijkheden van het bestemmingsplan, dan wel pas op lange termijn gerealiseerd worden. De Commissie adviseert om inzichtelijk te maken wat de gefaseerde aanpak kan betekenen voor de ontwikkeling van het plangebied. Geef daartoe aan in welke volgorde deelgebieden ontwikkeld zullen worden, en op welk moment de in het Masterplan benoemde investeringen in de publieke infrastructuur (aanpassing wegen, verschuiving van het park) uitgevoerd zullen worden. Geef op deze wijze op hoofdlijnen inzicht in hoe het plangebied in de tussenfases er uit zal zien en de mate waarin daarmee de doelen van het plan gerealiseerd zullen worden, bij zowel een optimistische als een pessimistische inschatting van de ontwikkeling van de vraag. Via het kostenverhaal zullen de investeringen in de publieke ruimte worden gefinancierd, aldus het Masterplan. Geef aan wat eventuele tragere ontwikkeling van de marktvrage en dus de uitvoering van het voornemen zouden betekenen voor investeringen in de publieke ruimte en de daarmee verbonden ambities.

³ Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de Commissie op 27 november 2013 een locatiebezoek afgelegd.

⁴ Type woning: huur/koop, grootte/dichtheid, prijsklasse, maar wellicht ook autoluw of autovrij?

3.3 Alternatieven

Op bladzijde 34 van de notitie R&D wordt aangegeven dat voorlopig alleen het voornemen (ontwikkeling volgens Masterplan) zal worden onderzocht ten opzichte van de referentiesituatie.⁵ Aangegeven wordt dat er al wel alternatieven en varianten zijn afgewogen. Geef in het MER aan welke alternatieven/ varianten zijn onderzocht en waarom de keuze daarbij op het Masterplan is gevallen en hoe het milieu daarin een rol heeft gespeeld.

De Commissie heeft geen verdere suggesties voor (varianten op de) alternatieven naast de beschrijving op bladzijde 34 van de notitie R&D en de aanbeveling in paragraaf 3.1 van dit advies om indien relevant varianten op de representatieve invulling van de maximale planologische mogelijkheden te ontwikkelen.

De Commissie adviseert verder om in het MER de gebruikelijke terminologie voor alternatieven en scenario's te hanteren. Waar de notitie R&D spreekt over 'scenario's', is sprake van varianten op de alternatieven. De term scenario's wordt bij m.e.r. in het algemeen gehanteerd voor omstandigheden die de initiatiefnemer niet kan beïnvloeden, bijvoorbeeld de ontwikkeling van de vraag naar woningen (zie paragraaf 3.2 van dit advies).

3.4 Referentie

Beschrijf de bestaande toestand van het milieu in het studiegebied en de te verwachten milieutoestand als gevolg van de autonome ontwikkeling, als referentie voor de te verwachten milieueffecten. Daarbij wordt onder de 'autonome ontwikkeling' verstaan: de toekomstig zekere ontwikkeling, zonder dat de voorgenomen activiteit of één van de eventuele (varianten op de) alternatieven wordt gerealiseerd. Ga bij deze beschrijving uit van ontwikkelingen van de huidige activiteiten in het studiegebied en van nieuwe activiteiten waarover reeds is besloten.

Op bladzijde 20 van de notitie R&D staat dat de referentiesituatie de situatie is die zich waarschijnlijk voordoet als de voorgenomen activiteit niet tot uitvoering wordt gebracht. De Commissie is van mening dat deze omschrijving niet geheel correct is omdat het bij de autonome ontwikkeling moet gaan over zekere ontwikkelingen. Geef in het MER een overzicht van de activiteiten in de autonome ontwikkeling indien dit aan de orde is.

⁵ De Commissie merkt op dat de referentiesituatie strikt genomen geen alternatief is zoals in de notitie R&D wordt gesteld. De milieueffecten van de referentiesituatie zijn de vergelijkingsbasis voor de milieueffecten van het voornemen en de eventuele alternatieven daarop (zie paragraaf 3.3 van dit advies).

4. Bestaande milieusituatie en milieugevolgen

4.1 Algemeen

Maak bij de beoordeling van het voornemen en eventuele (varianten op de) alternatieven onderscheid tussen doelrealisaties en milieueffecten. Toets aan de doelen zoals deze zijn geformuleerd in paragraaf 2.1 van de notitie R&D.

De Commissie heeft de volgende algemene aandachtspunten:

- Het detailniveau van het MER moet aansluiten bij het detailniveau van het besluit. Duidelijk moet zijn dat het voornemen haalbaar is binnen de wettelijke kaders en de bandbreedte van mogelijke milieueffecten moet duidelijk zijn. Laat daarbij de output sturend zijn voor het detail van de onderzoeken: wanneer eenvoudig is aan te tonen dat te voldoen is aan bepaalde wet- en regelgeving, dan hoeft het onderzoek niet uitgebreid. Bij (mogelijke) knelpunten moet gedetailleerd gerekend worden om zicht te krijgen op de problematiek.
- Geef in het MER de begrenzing van het studiegebied aan. De begrenzing moet zodanig worden gekozen dat alle effecten van de verschillende onderdelen van het voornemen in beeld worden gebracht, ook als deze effecten zich buiten het plangebied voordoen. Beschrijf zowel de effecten van het voornemen op het studiegebied maar ook de effecten van bestaande of geplande activiteiten in het studiegebied op het voornemen.
- Onderbouw de keuze van de berekenwijze/-modellen en van de gegevens waarmee sommige gevolgen worden bepaald. Ga ook in op de onzekerheden in deze bepaling. Onderscheid daarbij onzekerheden in de kwaliteit van de gegevens (bron, ouderdom, betrouwbaarheid, e.d.) en in de gehanteerde rekenwijze/-modellen (afleiding en bandbreedte van kritische parameterwaarden, modelkalibratie, e.d.). Vertaal dit zo mogelijk in een bandbreedte voor de genoemde gevolgen.
- Beschrijf in het MER op welke wijze rekening zal worden gehouden met tijdelijke milieueffecten gezien de lange periode waarover de verschillende functies zullen worden gerealiseerd in bestaand stedelijk gebied (zie ook paragraaf 3.2 van dit advies). Geef aan of er tijdelijke knelpunten kunnen ontstaan.

In hoofdstuk 5 van de notitie R&D zijn de te onderzoeken milieuaspecten al uitgebreid beschreven. De Commissie geeft in dit advies aanvullend op de notitie R&D nog een aantal aanbevelingen per milieuaspect.

4.2 Verkeer

Verkeersmodel

- Geef een beschrijving van de werking en de invoergegevens van het gebruikte verkeersmodel. Geef aan welke ontwikkelingen buiten Diemen zijn meegenomen bij het maken van de prognoses.
- Geef voor de verkeersintensiteiten en de verkeersafwikkeling – naast de prognose van het verkeersmodel (10 jaar na vaststelling bestemmingsplan) – een doorkijk naar de langere termijn (bijvoorbeeld 2030 of later). Hierdoor wordt inzicht geboden in zowel de restcapaciteiten als de robuustheid van het wegennet.

Verkeersgevolgen

- Geef de modal split van het verkeer in het plangebied. Breng vervolgens voor het totale studiegebied de huidige en toekomstige verkeersstromen van het autoverkeer in beeld (etmaalperiode en maatgevend spitsuur).
- Beschrijf de kwaliteit van de verkeersafwikkeling in het studiegebied (I/C-verhoudingen en capaciteit van de relevante kruispunten).
- Beschrijf wat de gevolgen zijn voor het verkeer (zowel auto, fiets als OV) van de gemaakte aanpak van de herontwikkeling. Hoe sluiten onderdelen die zijn aangepakt aan op de delen waar de huidige situatie nog bestaat?
- Geef op basis van kentallen inzicht in de verandering in de verkeersveiligheidsituatie.
- Geef inzicht in het optreden van barrièrewerking van de infrastructuur.

4.3 Lucht

Relevante bronnen in de omgeving zijn het wegverkeer, railverkeer (diesel aangedreven treinen) en de naastgelegen industriële activiteiten. Relevante verbindingen zijn fijn stof (PM₁₀ en PM_{2,5}) en stikstofdioxide (NO₂).

Beschrijf de bijdrage van voornoemde bronnen op het plangebied ook onder de grenswaarden⁶. Ga ook in op de effecten van het voornemen binnen het plangebied en op de omgeving (verkeersaantrekkende werking).

Maak gebruik van berekeningen die voldoen aan de Regeling Beoordeling luchtkwaliteit 2007. Toets de optredende concentraties aan de grenswaarden zoals opgenomen in de Wet milieubeheer.

⁶ Het plan is niet aangemeld bij het NSL als 'in betekenende mate' project (IBM). Gezien de hoeveelheid geprojecteerde woningen is niet zonder meer te concluderen dat sprake is van een 'niet in betekenende mate' project (NIBM). In het MER zal dus de bijdrage van het plan in beeld gebracht moeten worden.

4.4 Geur

Relevant zijn de industriële activiteiten op het naastgelegen industrieterrein Verrijn Stuart. Beschrijf het effect op het plangebied kwalitatief op basis van de vergunningen van de aanwezige bedrijven en hetgeen het bestemmingsplan van het industrieterrein mogelijk maakt. Ga in op eventuele kans op geurhinder in het plangebied.

4.5 Geluid

Relevante geluidbronnen in de omgeving zijn het wegverkeer, railverkeer, de industriële geluidbelasting ten gevolge van het geluidgezoneerde industrieterrein Verrijn Stuart en in mindere mate van het vliegverkeer van en naar Schiphol. Beschrijf de geluidbelasting op het plangebied ter hoogte van woningen en andere geluidgevoelige bestemmingen ten gevolge van genoemde geluidbronnen, ook onder de grenswaarden. Ga ook in op de effecten van het voornemen binnen het plangebied en op de omgeving (verkeersaantrekkende werking). Maak gebruik van modelberekeningen die voldoen aan de Wet geluidhinder en onderliggende regelingen. Maak voor de berekeningen van het railverkeer gebruik van Geluidregister spoor. Toets de afzonderlijke geluidbelastingen aan de wettelijke (voorkeurs) grenswaarden en het gemeentelijk geluidbeleid (Beleidsnota hogere grenswaarde geluid herontwikkeling en nieuwbouw). Geef aan voor hoeveel woningen een hogere waarde moet worden aangevraagd. Schenk in het MER voor zover van toepassing aandacht aan de cumulatie van de geluidsbronnen, waaronder het vliegverkeer. Beschrijf mogelijke mitigerende maatregelen.

4.6 Externe veiligheid

Geef aan welke risicovolle activiteiten in de omgeving plaatsvinden. In ieder geval zijn mogelijk relevant:

- transport van gevaarlijke stoffen over het spoor;
- risicovolle bedrijven in de omgeving.

Breng voor zover mogelijk kwantitatief in beeld wat de hoogte van het groepsrisico is en de ligging van de plaatsgebonden risicocontour van 10^{-6} . Beschrijf risicobeperkende maatregelen en de effecten hiervan op het groepsrisico. Geef aan hoe wordt omgegaan met de motivering van de aanvaardbaarheid van de risico's voor externe veiligheid.

4.7 Gezondheid

De gezondheidseffecten zijn van belang voor de bewoners van het gebied. Bekend is dat ook onder wettelijke normen voor luchtkwaliteit en geluid gezondheidseffecten kunnen optreden. Voor het plangebied gaat het om afzonderlijke en cumulatieve effecten. Geef op basis van de eerdere paragrafen in dit advies aan hoeveel woningen en andere gevoelige bestemmingen binnen de contouren voor geluid, luchtkwaliteit 5 en indien aan de orde plaatsgebonden risicocontour (10^{-6}) liggen. Combineer de kaarten voor lucht geluid en risico's en geef aan hoeveel woningen een gecumuleerde belasting ondervinden. Geef aan welke maatregelen zijn voorzien om de omvang van de gezondheidseffecten te minimaliseren.

5. Overige aspecten

Voor de onderdelen 'vergelijking van alternatieven', 'leemten in milieu-informatie' en 'samenvatting van het MER' heeft de Commissie geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.

5.1 Vorm en presentatie

Denk bij de vorm en presentatie van het MER aan:

- het zo beknopt mogelijk houden van het MER, onder andere door achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen) niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
- het opnemen van een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst;
- het gebruik maken van recent kaartmateriaal, het goed weergeven van topografische namen en het toevoegen van een duidelijke legenda.

5.2 Samenvatting van het MER

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers. Daarom verdient dit onderdeel bijzondere aandacht. De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en zodanig worden voorzien van illustratiemateriaal dat het als geheel een goede afspiegeling vormt van de inhoud van het MER en de keuzes die voorliggen ter besluitvorming.

BIJLAGE 1: Projectgegevens reikwijdte en detailniveau MER

Initiatiefnemer: College van burgemeester en wethouders van de gemeente Diemen

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van de gemeente Diemen

Besluit: Vaststellen bestemmingsplan

Categorie Besluit m.e.r.: D11.2

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in de Staatscourant van 7 november 2013

ter inzage legging van de informatie over het voornemen: 8 november t/m 19 december 2013

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 5 november 2013

advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 18 december 2013

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

Ir. N.G. Ketting (voorzitter)

Dr. M.J.F. van Pelt

Drs. J.P. Siedsma (secretaris)

Ir. J. Termorshuizen

Ir. P.P.A. van Vugt

Werkwijze Commissie bij advies reikwijdte en detailniveau:

In dit advies geeft de Commissie aan welke onderwerpen naar haar mening behandeld dienen te worden in het MER en met welke diepgang. De Commissie heeft de hierna genoemde informatie van het bevoegde gezag ontvangen. Deze informatie vormt het uitgangspunt van haar advies.

Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de Commissie een locatiebezoek afgelegd.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

- Notitie reikwijdte en detailniveau Bergwijkpark Diemen, Metafoor, 18 september 2013;
- Masterplan Bergwijkpark, aanpassing en verdere uitwerking, KAW architecten en adviseurs, augustus 2013.

De Commissie heeft geen zienswijzen of adviezen via bevoegd gezag ontvangen.

Advies over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport Bergwijkpark te Diemen

ISBN: 978-90-421-3904-6

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

W www.commissiemer.nl

